

За часів СРСР Вінницький державний оптико-механічний завод славився своїми розробками геодезичних приладів. Саме через вінницькі лінзи робилися космічні зйомки для створення точних географічних карт.

Тепер на карті спеціалізованих підприємств України оптико-механічного заводу немає. Після розпаду СРСР для молодої незалежної держави за браком коштів неможливо було втілювати в життя наукові здобутки та утримувати такі заводи, як оптико-механічний...

Більш як 90% акцій ВАТ «Вінницький оптико-механічний завод» перебували в управлінні Регіонального відділення ФДМУ по Вінницькій області (далі – регіональне відділення). Упродовж кількох років регіональне відділення вивчало ситуацію на оптико-механічному заводі, оскільки, коли постає проблема ефективного використання державного майна, слід прийняти єдине правильне та виважене рішення. Відбувався інтенсивний пошук шляхів збереження або диверсифікації виробничих потужностей підприємства та залучення ефективного власника. Потрібні були величезні матеріальні ресурси, які могли вкласти в об'єкт лише інвестори з серйозними намірами щодо підприємства. Таким інвестором виявилася фармакологічна фірма з Іспанії – спільне українсько-іспанське підприємство «Сперко-Україна» (СП «Сперко-Україна»).

Людмила БОРИСОВА,
директор СП «Сперко-Україна»

4

Співпраця регіонального відділення із цією компанією розпочалася в 2002 році, коли СП «Сперко-Україна» уклало договір оренди приміщення площею 578,4 м² в адміністративному будинку ВАТ «Вінницький оптико-механічний завод». Тоді надходження від орендної плати до Державного бюджету України за договором оренди становили 62,828 тис. грн. на рік. Це було початком спільної перспективної та плідної співпраці підприємства і регіонального відділення. Згодом кількість орендованої площі збільшилася до 2 252,8 м², а надходження від орендної плати становили вже понад 253,5 тис. грн. на рік.

Результатами своєї роботи підприємство сьогодні по праву може пишатися. А розпочинало «Сперко-Україна» свою діяльність у період «інвестиційної епідемії», як називають хвилю підприємців з-за кордону, які на початку 90-х років минулого століття розпочинали в Україні свою справу. Був великий ризик

залишитися без прибутку, але бізнес завжди шукає нові ринки.

Та будівля, з якої і розпочиналася нова справа, не знала ремонту з 1984 року. Створювати на орендованій площі новий фармацевтичний завод стали лише п'ять працівників.

– У нас був сміливий інвестор. Коли він побачив, де ми збираємося запускати виробництво медпрепаратів, сказав: «Чистіть усе і працюйте!», – згадує директор СП «Сперко-Україна» **Людмила Захарівна Борисова**. – Так і зробили. Потім взяли в оренду нові приміщення, а тепер у нас майже 7 000 м² «чистої зони», «контрольованої зони», виробничих приміщень та складів.

Зростало підприємство поступово, проте впевнено: тактика «жіночого» управління із властивою йому толерантністю була успішною. Втілювати задумане допомагали інвестори – іспанська фірма «Украфарма», одним із засновників якої є фармацевтична група «Алкала Фарма» (у минулому – іспанська філія всесвітньо відомої фірми «Глаксо Веллком»). За проектом у м. Вінниці мало базуватися

«мобільне» виробництво з випуску різноманітних готових лікувальних форм. На «Сперко-Україна» нині працює п'ять ліній, на яких із субстанцій, закуплених у різних виробників, випускаються розчини, вітаміни, антибіотики, дитячі суспензії, лікувальні мазі та свічі. Від самого початку на підприємстві активно здійснювали модернізацію виробничих ліній відповідно до стандартів GMP. Зараз «Сперко-Україна» стоїть на порозі великої реконструкції, здійснення якої дасть змогу отримати сертифікат відповідності стандартам GMP.

– Стандарт GMP потрібний для виходу на ринок Європи, – розповідає Людмила Захарівна. – Теоретично в 2009 році всі виробники фармацевтичної продукції України повинні на нього перейти, адже цей стандарт є національним. Та вже сьогодні ми намагаємося дотримуватися всіх його умов, зокрема проводимо спеціалізоване навчання персоналу, здійснюємо моніторинг середовища виробництва. Єдиного, чого нам не вистачає, – місця, аби розширити ділянки

GMP (Good Manufacturing Practice – належна виробнича практика) – система норм, правил та вказівок щодо виробництва лікарських засобів, медичних пристроїв, виробів діагностичного призначення тощо. Ці уніфіковані правила виробництва мають на меті забезпечити випуск якісної та безпечної фармацевтичної продукції.

По суті GMP – це мінімізація людського фактору на виробництві. Стандарт GMP уперше запроваджено в США у 1963 році. Згодом європейські країни розробили власний стандарт. Усі українські фармацевтичні компанії з 2009 року мають працювати за стандартом GMP.

виробництва. Наші показники чистоти повністю відповідають допустимим нормам, зазначеним у стандарті GMP для приміщень «чистої зони». Крім того, ведемо суворе документування щодо входу та виходу із приміщень «чистої зони», аналіз забрудненості одягу (у нас навіть власна пральня є) і змивів з рук... Також максимально дотримуємося правил належної дистриб'юторської практики під час реалізації нашої продукції в аптеках.

У січні наступного року СП «Сперко-Україна» відзначатиме 12-ту річницю існування. Сьогодні підприємство – повноправний власник комплексу оптико-механічного заводу. В 2006 році промисловий комплекс ВАТ «Вінницький оптико-механічний завод» став належати підприємству, яке сім років успішно лікує українців своїми медпрепаратами. Переконаливими аргументами на користь «Сперко-Україна» стали не лише грамотне інвестування та висока культура сучасного виробництва, а й те, що підприємство показало всім, як треба працювати.

– Спочатку ми працювали із СП «Сперко-Україна» тільки за договорами оренди. Однак коли у 2002 році фармацевтична компанія вирішила викупити 76,5 м² орендованих площ, ми пішли назустріч, – згадує начальник регіонального відділення **Петро Андрійович Гижко**. – Було зрозуміло, що інвестор прийшов серйозний і прийшов він надовго. Водночас у регіонального відділення було стратегічне завдання знайти ефективного власника усього виробничого комплексу ВАТ «Вінниць-

кий оптико-механічний завод». Тривалий час регіональне відділення намагалося продати на фондовій біржі пакет акцій цього підприємства розміром 99,935% статутного фонду, оскільки та невелика кількість орендарів приміщень колишнього майнового комплексу оптико-механічного заводу не могла посприяти виправленню складної ситуації, яка була у ВАТ. Будівлі, виробничі майданчики, технологічна інфраструктура руйнувалися надзвичайно швидко. Тому для всіх працівників органу приватизації було приємною несподіванкою, коли ми дізналися, що в жовтні 2006 року на Українській фондовій біржі запропонований пакет акцій був проданий за ціною 10 616,15 тис. грн. і покупцем цього пакета стало СП «Сперко-Україна». Така послідовна модель приватизації (оренда, згодом оренда з викупом окремих площ, а потім і придбання усього підприємства шляхом покупки контрольного пакета акцій) виявилася єдиною на теренах Вінниччини. Шкода, що на аналогічні підприємства Вінницької області, такі, як ВАТ «Вінницький ламповий завод», ВАТ «Маяк», ВАТ «Аналог» та інші, не знайшлося аналогічного інвестора із серйозними намірами.

Сьогодні «Сперко-Україна» виробляє 17 медпрепаратів. Перший і найпопулярніший з них – «Нокспрей» – у 2001 році отримав приз на всеукраїнському конкурсі «Вища проба», а два роки тому став номінантом конкурсу «Панацея-2005» у номінації «Кращий безрецептурний препарат українського виробництва».

Приміщення заводу не впізнати

Крім того, є ще у фармацевтичного підприємства численні свідоцтва найсумнінішого платника податків. Також є нагороди за інновації та просування на ринок вітчизняних лікарських засобів.

– Наші препарати дуже важко підробити – занадто дорого. Однак вони значно дешевші за

5

У «чистій зоні» підприємства

На підприємстві дотримуються стандартів GMP

6

імпортні аналоги й анітрохи не поступаються їм за якістю. Усі засоби ефективні, а головне – безпечні, – зазначає директор «Сперко-Україна». – Сьогодні великими попитом користуються такі наші препарати: «Кремген» – дерматологічна протизапальна мазь, «Кардонат» – енергетичний комплексний вітамінний препарат для поновлення працездатності та поліпшення роботи серця.

Найближчим часом заплановано запровадити на виробництві нову технологію гранулювання, а також запустити лінію м'яких желатинових капсул та фітопрепаратів.

Мета підприємства – щоб не лише в Україні знали якість ві-

чизняних препаратів, які нічим не поступаються імпортним. Так, препарати «Сперко-Україна» відомі вже у Білорусі, Молдові, попереду – освоєння фармацевтичного ринку Росії, Казахстану та інших країн. На Вінниччині це підприємство знають не лише за схвальними відгуками споживачів, а й тому, що на ньому створено понад 200 робочих місць. А ще «Сперко-Україна» надає адресну допомогу дитячому будинку «Гніздечко», також матеріально підтримує людей з обмеженими фізичними можливостями та ветеранів.

Зараз стає до ладу нова котельня. У реконструкцію було вкладено більше, аніж коштує

сама будівля. Поза сумнівом, «Сперко-Україна» є зразковим підприємством Вінницької області, яке приносить велику користь і тим людям, які працюють на ньому, й інвесторам, що вклали гроші в його розвиток, і нашій державі.

Для всіх працівників регіонального органу приватизації було приємно почути оцінку своєї роботи від керівника підприємства: *«Якби усі державні структури надавали підприємцям таку підтримку, як наше регіональне відділення, то Україна давно була б у складі Європейського Союзу».*

Підготував **Юрій НЕПІЙВОДА**